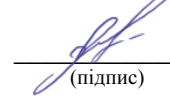

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра рисунку

«ПОГОДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

(підпис)

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СКЕТЧІНГ ДЛЯ ДИЗАЙНЕРІВ: ПОРТРЕТ, ФІГУРА»
ОПП «Дизайн» / ВК 2.5

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальності	022 Дизайн
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік викладання / семестр, курс	2022/2023, 1-й рік підготовки, 1-2 семестри
Обсяг дисципліни (кредити/години)	4 ЄКТС / 120 годин, з них 50 аудиторні
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Заліковий та екзаменаційний перегляди
Викладач	Володимир Беринець
Контактний тел.	0638874966
e-mail	vberynets@gmail.com
Інформація про консультування	Очне/онлайн (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни «Скетчінг для дизайнерів: портрет, фігура» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн / Укладач: Володимир Беринець – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 17 с.

Розробник: Володимир Беринець.

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри рисунку

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв

від «12» серпня 2022 року, протокол № 1.

© Володимир Беринець, 2022 рік

© Закарпатська академія мистецтв, 2022 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни	6
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Зміст лекційного матеріалу	8
6. Перелік і структура практичних занять.....	10
7. Зміст самостійної/індивідуальної роботи.....	14
8. Контроль навчальної роботи здобувачів вищої освіти	15
9. Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти	15
9.1. Розподіл балів з дисципліни	15
9.2. Критерії оцінювання знань і вмінь здобувача.....	15
10. Політики курсу	16
11. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	17
11.1. Методичне забезпечення.....	17
11.2. Рекомендована література.....	17
11.3. Інформаційні ресурси	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Спеціальність / ОПП	022 Дизайн / ОПП «Дизайн»	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Рік підготовки	1-й	-
Семестр	1-2	-
Кількість кредитів	4	-
Модулів	2	-
Загальна кількість годин	120	-
Кількість аудиторних годин:	50	-
лекції	4	-
практичні заняття	46	-
Кількість годин, відведених на самостійну роботу	70	-
Форма підсумкового контролю	Заліковий перегляд, екзаменаційний перегляд	-

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – вивчення і засвоєння засобів скетчингу для зображення голови та фігури людини, навчити майбутнього фахівця за допомогою графічних технік будувати структуру форми голови та фігури людини як з натури, так і по пам'яті. Відчувати ритмічні співвідношення та світлотіньові градації. Тонем формувати пластику портрету й фігури.

Завдання вивчення дисципліни:

1. Розвиток творчого підходу до швидкого і лаконічно поданого переосмислення натури графічними засобами.
2. Розвиток творчого мислення, зосередження на суттєвому, головному.
3. Розвиток конструктивно-аналітичного мислення.
4. Сприяння набуттю і вдосконаленню професійного виконавського рівня здобувача, зокрема у розвитку його відчуття пропорцій, тону, ритму, необхідних при зображенні предметів.

Дисципліна «Скетчинг для дизайнерів: портрет, фігура» займає важливе місце серед профільюючих дисциплін у загальній навчально-методичній концепції підготовки митця.

Курс «Скетчинг для дизайнерів: портрет, фігура» – це практичний курс з елементами теоретичної підготовки. Поряд із завданням, що виконується безпосередньо під керівництвом викладача, курс передбачає низку практичних завдань для самостійного виконання. Магістранти вчать образотворчій грамоті скетчингу за допомогою комплексу завдань, які побудовані за чіткою методологічною послідовністю.

Завдання дисципліни. В результаті вивчення даного курсу здобувач вищої освіти повинен:

- знати:

- 1) специфіку ведення роботи тим чи іншим матеріалом.
- 2) конструктивні, анатомічні та просторові основи зображуваних предметів та об'єктів.
- 3) закономірності лаконічного і швидкого відтворення основних форм.
- 4) виконання серії практичних завдань.
- 5) вивчення методики ведення дисципліни, готуючись до можливої викладацької роботи.
- 6) окрім практичних та теоретичних занять збагачення професійних знань відвідуванням у позаурочний час музеїв, галерей, лекцій, симпозіумів, пленерів, вернісажів та інших культурно-мистецьких заходів, що сприяють зростанню професійних знань.

- вміти:

- 1) володіти основними графічними засобами для швидкого скетчингу, пластичного та образного вираження за допомогою різноманітних графічних технік.
- 2) індивідуально, креативно формувати підхід до розв'язання складних композиційних, просторових та формотворчих проблем.
- 3) використовувати основи і прийоми скетчингу; ґрунтовний аналіз структури предметів; розвиток образно-асоціативного сприйняття зображуваних об'єктів.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни, які забезпечують викладання даної дисципліни: рисунок, основи композиції, історія мистецтва за фахом, анатомія, історія українського мистецтва, історія зарубіжного мистецтва, пропедевтика.

Дисципліни, які забезпечуються даною дисципліною: композиція, проектно-конструкторська практика, педагогічна практика, дипломне проектування, пленерно-етнографічна практика, живопис, профмайстерність.

Методи навчання: словесні (лекція, фронтальне пояснення); наочні (демонстрація практичних зразків); практичні (практичні вправи, індивідуальний контроль, власний приклад); самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПП	Загальні та спеціальні компетентності	Програмні результати навчання з дисципліни
ЗК-7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Здатність критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття різних предметних галузей для вирішення задач і проблем в галузі дизайну.
ФК-7	Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису, а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій	ПРН – 15. Представляти концептуальне рішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні проектних завдань (за спеціалізаціями)

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Скетчинг портрету людини.

Лекція № 1 (1год.). Методика швидкого скетчингу портрету. Техніка і підходи.

Тема 1. Лінійні замальовки голови.

Завдання замалювати з натури портрет в різних ракурсах. Здобувачу необхідно уникати випадкових деталей, враховувати загальні пропорції і маси. Передача характеру натури, пропорцій і конструктивних взаємозв'язків.

Формат, матеріал, : А3, лінер, маркер, туш.

Лекція № 2 (1год.). Методика швидкого скетчингу плямою. Портрет, як художній образ. Композиційні прийоми.

Тема 2. Портрет засобами лінії і плями.

Завдання створити серію скетчів портретів швидкими лаконічними засобами, використовуючи можливості моделювання форми лінією і плямою. Відтворити характер мінімальними засобами.

Формат, матеріал : А3, лінер, маркер, туш.

Тема 3. Моделювання форми голови за допомогою графічних засобів – риски, штрихи, крапки, авторські техніки.

Завдання створити серію скетчів портретів з руками швидкими лаконічними засобами, використовуючи можливості моделювання форми графічними засобами. Відтворити відтінки і градації світло-тіні мінімальними засобами. Передача текстури, об'єму, простору.

Формат, матеріал : А3, лінер, маркер, туш.

Тема 4. Виконання портрету з використанням тональних градацій – переходів від світлого через відтінки сірого до темного.

Завдання замалювати з натури портретів з руками в різних позиціях і ракурсах. Відтворити відтінки і градації світло-тіні тональними розмивками і градаціями. Передача основних тональних плям, розподіл на темне, світле і відтінки сірого.

Формат, матеріал : А3, акварель, гуаш, туш.

Лекція № 3 (1год.). Стилiзований портрет у творчостi свiтових i українських художникiв

Тема 5. ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ. Узагальнення i стилiзацiя портрета – переведення форми в знак, символ, силует, пiдкреслення характерних рис, створення художнього образу, абстрагування.

На основi попереднiх натурних завдань створити стильнi, лаконiчнi композицiї. Навчитися грамотно, зрозумiло i стилiстично цiлiсно креативно переосмислювати i мистецько подавати зображення. Володiння технiчними засобами i креативний пiдхiд до розв'язання дизайнерських задач.

Формат, матерiал : А3, акварель, гуаш, туш, лiнери, маркери, колаж.

Модуль 2. Скетчiнг фiгури людини.

Лекцiя № 1. (1год.). Методика скетчiнгу фiгури людини. Технiка i пiдходи в творчостi вiдомих художникiв.

Тема 1. Замальовки з натури сидячої фiгури людини засобами лiнii, плями. Узагальнення. Завдання замальовати з натури сидячу фiгуру людини в рiзних ракурсах. Здобувачу необхідно уникати випадкових деталей, враховувати загальнi пропорцiї i анатомiчну будову. Передача пластичних взаємозв'язкiв рiзницею тональних плям i товщин лiнii.

Формат, матерiал : А3, лiнер, маркер, туш.

Лекцiя № 2. (1год.). Особливостi моделювання форми фiгури людини графiчними засобами.

Тема 2. Скетчiнг стоячої фiгури людини лiнiя, пляма, штрих. Контраст текстур графiчних засобiв.

Контраст текстур в скетчiнгу. Володiння графiчними засобами. Завдання замальовати з натури фiгуру людини в рiзних позах i ракурсах. Необхiдно чiтко i зрозумiло передати пропорцiї, конструкцiю, об'єм графiчними засобами – авторський штрих, крапка, риси, заливка.

Формат, матерiал : А3, лiнер, маркер, туш.

Тема 3. Скетчiнг фiгури людини в характернiй дiї. Пiдкреслення головного.

Завдання передати характерну дiю, рух людини. Вмiння переконливо зображати людину в динамiцi. Узагальнення.

Формат, матерiал : А3, лiнер, маркер, туш.

Тема 4. Скетчiнг фiгури людини в середовищi. Интер'єр, екстер'єр.

Груповi замальовки людей. Вмiння переконливо зображати багатофiгурнi композицiї за допомогою лiнii, плям i графiчних засобiв в рiзноманiтному оточеннi.

Формат, матерiал : А3, лiнер, маркер, туш.

Лекцiя № 3 (1год.). Фiгура людини в графiцi мистецтва ХХ-ХХI столiття. Модернi пiдходи в стилiзацiї.

Тема 5. ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ. Узагальнення i стилiзацiя фiгури людини – переведення форми в знак, символ, силует, пiдкреслення характерних рис, створення художнього образу, абстрагування.

На основi попереднiх натурних завдань створити стильнi, лаконiчнi композицiї. Навчитися грамотно, зрозумiло i стилiстично цiлiсно переосмислювати i креативно подавати зображення. Перетворення форми в чiткий i зрозумiлий знак.

Формат, матерiал : А3, акварель, гуаш, туш, лiнери, маркери, колаж.

5. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ

Модуль	Тема	Структура лекції	Література
1. Скетчінг портрету людини	1. Лінійні замальовки голови.	1. Послідовність роботи та важливі етапи(компонування, виконання. Важливість пластики і анатомічних особливостей). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання.	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
	2. Портрет засобами лінії і плями.	1. Послідовність роботи та важливі етапи(компонування, пластика, силует плями). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників.	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
	3. Моделювання форми голови за допомогою графічних засобів – риси, штрихи, крапки, авторські техніки.	1. Послідовність роботи та важливі(компонування, пластика, силует, моделювання світлотінню). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників.	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
	4. Виконання портрету з використанням тональних градацій – переходів від світлого через відтінки сірого до темного.	1. Послідовність роботи та важливі(компонування, пластика, силует, моделювання світлотінню). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників.	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
	5. ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ. Узагальнення і стилізація на основі попередніх завдань – переведення форми в знак, символ, силует, підкреслення характерних форм, створення композиції, абстрагування.	1. Послідовність роботи та важливі. (стилізація, узагальнення, трансформація). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників.	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

2. Скетчінг фігури людини	6. Замальовки з натури сидячої фігури людини засобами лінії, плями. Узагальнення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність роботи та важливі етапи. 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників. 	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
	7. Скетчінг фігури людини в характерній дії. Підкреслення головного.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність роботи та важливі етапи (композиція, моделювання пів фігури вконтражурі). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників. 	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Нарисна геометрія. – Київ «Вища школа», 1993.
	8. Скетчінг фігури людини в середовищі. Інтер'єр, екстер'єр.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність роботи та важливі етапи (композиція, моделювання пів фігури на декоративному тлі). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників 	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
	9. Скетчінг пейзажів з переважанням природних об'єктів.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність роботи та важливі(компонування, пластика, силует, моделювання світлотінню). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників. 	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
	10. ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ. Узагальнення і стилізація на основі попередніх завдань – переведення форми в знак, символ, силует, підкреслення характерних рис, створення композиції, абстрагування.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність роботи та важливі. (стилізація, узагальнення, трансформація). 2. Методичні аспекти виконання роботи. 3. Технічні особливості виконання твору. 4. Приклади у творчості відомих художників. 	1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002. 2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

6. ПЕРЕЛІК І СТРУКТУРА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1.

Тема: Лінійні замальовки голови.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння ліній і пластики, їхньої залежності від форми і освітлення.

Уникнення випадкових деталей, узагальнення.

Питання для самоконтролю: передача характеру натури.

Рекомендована література:

- 1.А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.
- 2.Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
3. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

Заняття 2.

Тема: Портрет засобами ліній і плями.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння світло-тіньових співвідношень тону і залежність їх від пластики та освітлення .

Різниця розмірів і форм плями, товщин ліній.

Уникнення випадкових деталей, узагальнення.

Питання для самоконтролю: моделювання основних форм.

Рекомендована література:

- 1.А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.
2. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачеве видавництво Карпатська вежа 2008
- 3.Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
4. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

Заняття 3.

Тема: Моделювання форми голови за допомогою графічних засобів – риси, штрихи, крапки, авторські техніки.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння світло-тіньового моделювання портрету і залежність його від форми голови, освітлення і оточення .

Роль графічних засобів в малюванні портрету в просторовому, пластичному, змістовому зв'язку.

Питання для самоконтролю: виразність текстури в художньому образі.

Рекомендована література:

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.
2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

Заняття 4.

Тема: Виконання портрету з використанням тональних градацій – переходів від світлого через відтінки сірого до темного.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння важливості роботи градаціями.

Виразні і емоційні можливості текстури заливки, різноманітності мазка.

Роль силуету плями в скетчингу портрета.

Питання для самоконтролю: передача силуетом плям основних об'єктів.

Рекомендована література:

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.
2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

Заняття 5.

Тема: Узагальнення і стилізація портрета – переведення форми в знак, символ, силует, підкреслення характерних рис, створення художнього образу, абстрагування.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння важливості пошуку свого стилю в дизайннійну .

Виразні і емоційні можливості перебільшення, абстрагування, деконструкції.

Переведення форми у впізнаваний знак, символ.

Питання для самоконтролю: передача смислової суті, без випадкових деталей, нюансів. Перебільшення.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.
3. Нарисна геометрія. – Київ «Вища школа», 1993.

Заняття 6.

Тема: Замальовки з натури сидячої фігури людини засобами лінії, плями. Узагальнення.

Питання, що виносяться для обговорення:

Проблеми узгодження і цілісності скетчингу сидячої натури .

Виразні і емоційні можливості ритміки і контрасту форм.

Питання для самоконтролю: виразність лінії і плями в зображенні фігури людини.

Рекомендована література:

1. А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009
2. Альбом Андрій Коцка. 2002. ПТВФ Афіша.

Заняття 7.

Тема: Скетчинг стоячої фігури людини лінія, пляма, штрих. Контраст текстур графічних засобів.

Питання, що виносяться для обговорення:

Що є важливим в розумінні просторової конструкції об'єкту.

Моделювання форми і передача тла і текстури графічними засобами.

Питання для самоконтролю:

Виразність текстури, як мистецька мова дизайнера.

Рекомендована література:

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
2. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

Заняття 8.

Тема: Скетчинг фігури людини в характерній дії. Підкреслення головного.

Питання, що виносяться для обговорення:

Творчі підходи у пошуках найвигіднішого ракурсу, та зображення людини в русі.

Зв'язок елементів скетчу повинен визначатися пластичною стороною – напрямками руху.

Питання для самоконтролю:

Знайти просторове і конструктивне рішення для зображення фігури людини в дії.

Рекомендована література:

1.А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.

2.Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.

Заняття 9.

Тема: Скетчинг фігури людини в середовищі. Інтер'єр, екстер'єр.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння узагальнення для подачі багатофігурних начерків залежність композиції від ракурсу, віддаленості.

Проблеми цілісності.

Різниця фактур. Характер елементів середовища.

Уникнення випадкових деталей.

Питання для самоконтролю: передача цілісності і просторовості.

Рекомендована література:

1.А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.

2.Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.

Заняття 10. Узагальнення і стилізація фігури людини – переведення форми в знак, символ, силует, підкреслення характерних рис, створення художнього образу, абстрагування.

Питання, що виносяться для обговорення:

Розуміння важливості стилізації і узагальнення для дизайну .

Виразні і емоційні можливості перебільшення, абстрагування, деконструкції.

Переведення форми у впізнаваний знак, символ.

Питання для самоконтролю: передача смислової суті, без випадкових деталей, нюансів.

Рекомендована література:

1.А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009.

2.Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамати. – Київ: Вища школа, 2002.

7. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання над дисципліною передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема	Питання
1. Натурні портретні скетчі	Ґрунтовно проаналізувати натурний об'єкт: за композицією; пропорціями; будовою; технічними засобами; пластичним рішенням.
2. Натурні архітектурні скетчі	Ґрунтовно проаналізувати натурний об'єкт: за композицією; пропорціями; будовою; технічними засобами; пластичним рішенням.

8. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ

№ п/п	Модуль	Форми контролю					
		поточний		проміжний		підсумковий	
		д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
1	Скетчинг портрету людини	систематичний контроль під час занять	-	проміжний перегляд з комісією	-	диференційований заліковий перегляд	-
2	Скетчинг фігури людини	систематичний контроль під час занять	-	проміжний перегляд з комісією	-	екзаменаційний перегляд	-

Поточний контроль з дисципліни – це оцінювання навчальних досягнень здобувача протягом навчального семестру з метою корегування помилок, активізації процесу засвоєння та вдосконалення знань усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача.

Проміжний контроль здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедри, факультету. Викладач згідно календарного плану готує здобувачів вищої освіти до завершення завдання та повідомляє на засіданні кафедри Рисунок про готовність до поточного контролю. Методом голосування члени кафедр формують склад комісії, який затверджує завідувач каф. рисунок. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома здобувачів вищої освіти на початку модулю.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедр та факультетів вузу. Викладач згідно календарного плану готує здобувачів вищої освіти до залікового або екзаменаційного перегляду та доповідає на засіданні кафедри Рисунок про готовність курсу. Склад заліково-екзаменаційної комісії, який затверджує проректор з навчальної роботи ЗАМ виконує огляд робіт, де викладач дисципліни ознайомлює всіх з програмою та пропонує оцінку, а члени комісії колегіально її затверджують або пропонують іншу. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома здобувачів вищої освіти на початку модулю.

9. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Закарпатської академії мистецтв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ґрунтується на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог.

9.1. Розподіл балів з дисципліни

Модуль	Форми контролю		Максимальна кількість балів
	Проміжний контроль / макс. кількість балів	Підсумковий контроль / макс. кількість балів	
1. Анімалістика. Натюрморт.	Проміжний перегляд / 30	Заліковий перегляд / 70	100
2. Інтер'єр. Архітектура.	Проміжний перегляд / 30	Екзаменаційний перегляд / 70	100

9.2. Критерії оцінювання знань і вмінь здобувача

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- підготовка семестрової роботи (твору) до поточного контролю;
- оформлення роботи;
- визначення локації до експонування;
- експозиція семестрової роботи;
- оформлення та експозиція самостійної роботи.

Основними критеріями оцінки є:

- грамотність розкриття теми практичного завдання;
- ритмічність виконання роботи за розкладом відвідуваних занять
- композиційне рішення;
- побудова структури заданого натурального мотиву, пластичні засади;
- технічне виконання;
- емоційність та переконаність;
- цілісність, образність.

Теоретичні (лекційні) заняття служать доповненням до практичної роботи, які за формою є вступними рекомендаціями до виконання практичних завдань. Також практикуються лекції в середовищі худ. виставок, вернісажів, музейних колекцій тощо, які є важливим дидактичним матеріалом для кращого засвоєння знань здобувачем та стимулюванні до якомога кращого вирішення практичних завдань.

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до 100-бальної шкали. Підсумкова оцінка з дисципліни у балах переводиться у чотирибальну нац. шкалу.

Таблиця переведення підсумкової оцінки у національну шкалу

100 бальна шкала	Європейська шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A (відмінно)	Відмінно
82-89	B (дуже добре)	Добре
74-81	C (добре)	
64-73	D (задовільно)	Задовільно
60-63	E (достатньо задовільно)	
35-59	FX (з правом перескладання)	Незадовільно
0-34	F (без права перескладання)	

10. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв¹.

Вимоги викладача та правила поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях

1. Здобувач і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
2. Здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі кафедри.
3. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується.
4. Усі практичні завдання, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на залікову та екзаменаційну сесію. У разі незадовільної оцінки здобувач має право перездати курс у визначений термін.
5. В межах самостійної роботи здобувачі опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи для самоконтроля та з метою перевірки засвоєння ними знань та набутих навичок.
6. Здобувач має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або засобами повідомлень.
7. Викладач ознайомлює здобувачів вищої освіти з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних та контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, надає питання до заліку чи екзамену.
8. Здобувачі мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.
9. Обов'язковою є присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, а також є виконання завдань, передбачених програмою. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

---

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

11.1. Методичне забезпечення

1. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf
2. Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
3. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11.2. Рекомендована базова література

1. Л. А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. – Гражда. 2013.
2. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К., 1981.
3. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
4. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.

11.2. Рекомендована допоміжна література

1. Михайленко В. Є. Нарисна геометрія. – Київ. Вища школа, 1993.
2. Архипенко О. Теоретичні нотатки Хроніка 2000 р.
3. Босічук М. Д. Думки про мистецтво. Живописна Україна. 1992.
4. Бучинський С.Л. Основи грамоти і образотворчого мистецтва. Київ: Вища школа 2002.
5. Перепадя В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі Львів.